

nem i 1789 og senere ere gaaede Verden over. Disse Skattelove ere udsprungne af det strenge Privatejendomsbegreb, at saa meget som muligt skal være Privatejendom og saa lidt som muligt Samfundsejendom. For dette Formaalets Skyld ophævede man de gamle Samfundsprioriteter og afskaffede i Frankrig i 1789 Grundskatter, Tiender og meget andet og mente, at saa skulde Bønderne blive fri. Men i Løbet af en Menneskealder bleve de Prioritetsforpagtere, som der er blevet sagt. Det, der skete, var kun, at Kapitalen traadte ind i Samfundets, i Folkets Sted. Det, der nu sker ved disse Skattelove, ved disse vældige Skattelettelser, her er Tale om, vil kun være det, at i Løbet af en Menneskealder vil Kapitalen trænge ind her, hvor Samfundets Haand tidligere laa. Kapitalen vil faa et større Virkefelt, hvor tidligere Samfundet havde lagt Beslag paa en Del af Ejendommen. Derfor ere disse Skattelove et Udslag af det til det yderste drevne Frikonkurrence- og Privatejendomsprincip. Det ærede Medlem har ikke Ret i, at det skulde være Udslag af en europæisk Strømning, der er i særlig Kraft. Nej, det er de sidste, svage Udløbere af denne Bevægelse. Der er opstaaet en Bevægelse, der gaar i modsat Retning, og det havde ingen Skade været til, om vi havde ventet noget, indtil vi vare blevne klare over denne Modbevægelse. Det er den socialistiske Bevægelse, særlig paa Fastlandet, og den georgestiske Bevægelse i de angelsachsiske Nationer. Denne Modbevægelse gaar netop ud paa at drage mere og mere til Samfundet. Det kan gøres socialistisk og georgestisk, til en vis Grad løbe disse Bevægelser parallelt, de ere udsprungne af det samme Princip, nemlig at faa mere og mere over til Samfundets, Folkets Ejendom.

Det ærede Medlem for Sæby kom lidt ind paa Størpolitikken, ligesom jeg ogsaa havde været det, og han udviklede, at det i sin Tid var ganske nødvendigt for Venstre at sprænge Sammenkoblingen, ellers, sagde han, vilde Venstre sprænges. Jeg siger: Hvilken Falliterklæring for Venstre! Var Venstre da et saa svagt og daarlig sammensat Parti, at hvis det ikke havde forkastet Brændevinsskatten, idet det holdt sig til Toldreformen og de direkte Skatter, vilde det være gaaet itu? Jeg tror ikke, at Venstre da var et saa skrøbeligt Parti. Venstre var jo et Udtryk for Modstanden mod Forliget, for Kravet om et parlamentarisk Flertalsstyre. Jeg tror, at dette Grundlag kunde have holdt, selv om en-

kelte Elementer vare faldne fra. Det af Partiet, der blev tilbage, vilde derved være blevet saa meget stærkere, og selv om det skulde have ventet lidt længer med at komme til Magten, vilde det være kommet til Magten saa meget stærkere. Der kom den Gang nogle blakkede Elementer med. Man burde vist den Gang have holdt lige saa stærkt paa Vanskeligheden ved at komme ind i Reformpartiet, som man gjorde senere. Der kom Folk med ind, der ikke syntes modne dertil, hvis Opdragelse ikke var dertil, og om hvem radikale Medlemmer, der endnu sidde her i Tinget, mente, at de havde haft godt af at gøre nogle Aars Tjeneste som Skopudsere og Oppassere. De sprang straks op paa Chefsposterne, og nu sidder den ene af dem der oppe paa den højeste Post. Jeg tror ikke, at det havde været nogen Skade til, om Reformpartiet den Gang havde været noget mere kritisk med Hensyn til, hvem det optog, og ladet dem gaa en længere Skole igennem, for at det kunde vise sig, hvad de duede til. Jeg tror, Venstre saa havde staaet renere, klarere og mere demokratisk end nu. Trods det, var Venstrereformpartiet alligevel ikke saa løst sammensat og saa svagt et Parti, at det vilde være blevet sprængt af Reedtz-Thott, hvis det ikke havde ladet Toldloven falde. Nej, Venstre kunde meget godt have arbejdet videre paa sit gamle demokratiske Program. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det da vilde have staaet stærkere. Jeg underkender, som sagt, ikke Betydningen af de glimrende Manøvrer, der ere blevne udførte; men jeg siger, at man kunde være kommen til Maalet sikrere og jævner og stærkere, selv om man ikke havde foretaget saa mange politiske Manøvrer, og til større Fordel for Demokratiet.

Det ærede Medlem for Sæby udsteder i Virkeligheden en Falliterklæring for Venstrereformpartiet, erklærer i Virkeligheden, at man har gjort Knæfald for Godsejerne, naar han siger, at Hartkornsløstelsen var Midlet til at faa en Indkomstskat gennemført. Ere da de 2,000 Godsejere saa mægtige her i Landet, at de kunne diktere Demokratiet det eneste Middel til at faa en Indkomstskat indført? Det tror jeg ikke. Jeg tror, at ogsaa Godsejerne kunne overvindes. Højre baserede til Dels sin Magt paa dem. Venstre allierer sig med dem. Ja, at de have stor Magt, kan ikke nægtes, men jeg tror, at hvis Demokratiet virkelig vilde sætte sin Magt i Bevægelse, kunde det